

План
лісоуправління
Філії «Коростишівське лісове господарство»
ДП «Ліси України»

Результати оцінювання

План лісоуправління (заходів) по веденню лісового господарства передбачає висвітлення довгострокових цілей ведення лісового господарства, основа із яких - невиснажливе лісове господарювання із врахуванням соціальних, економічних та екологічних наслідків, тобто створення умов для розвитку діяльності філії в рамках чинного законодавства.

Стратегічне планування проводиться під час складання 10-річних планів організації та розвитку лісового господарства лісовпорядною організацією ВО «Укрдержліспроект», а оперативне планування відбувається в рамках підготовки щорічних планів діяльності на основі 10-річного плану. Під час планування здійснюється: визначення та затвердження щорічної розрахункової лісосіки (максимально можливого обсягу заготівлі деревини в порядку рубок головного користування відповідно до принципів безперервного і постійного лісокористування).

Основні вимоги сьогодення - це ефективне господарювання, необхідність забезпечення сталого розвитку лісового господарства шляхом підвищення ефективності управління, багатоцільового використання лісових ресурсів, корисних властивостей лісу, соціальних гарантій працюючих та місцевого населення.

Цілі і задачі ведення лісового господарства і лісокористування.

Основні цілі і задачі ведення лісового господарства наступні:

- прозоре використання лісових ресурсів у відповідності до їх цільового призначення;
- використання лісових ресурсів повинно базуватись на принципах не виснажливості та безперервності і проводитись в обсягах, які не перевищують щорічного приросту деревини;
- ефективне використання лісових ресурсів на ринкових засадах;
- удосконалення економічно-фінансового стану підприємства;
- забезпечення прибутковості ведення лісового господарства;
- нарощування ресурсного і екологічного потенціалу лісу;
- розроблення системи заходів щодо розширеного відтворення лісових ресурсів з орієнтацією на багатоцільове використання лісів;
- вирішення лісівничо-екологічних проблем в зоні діяльності філії;
- оптимізація структури підприємства, збільшення лісистості території до науково обґрунтованого оптимального рівня;
- розробка та проведення комплексу заходів щодо охорони та захисту лісових ресурсів, які би унеможливили або сприяли зменшенню фактів незаконного вирубування деревини;
- розширення природно-заповідного фонду для збереження типових та унікальних природних комплексів та об'єктів рослинного і тваринного світу;
- здійснення системи заходів щодо сприяння і розвитку підприємницької діяльності підприємницьких структур;
- впровадження сучасних організаційних форм господарювання, сприяння покращенню економічних показників діяльності підприємства;
- зростання зайнятості, посилення соціальної захищеності та збільшення добробуту працівників філії;
- сприяння вирішенню соціальних, екологічних і економічних проблем місцевих громад;
- забезпечення широкого висвітлення лісгосподарських заходів у засобах масової інформації, співпраця з науковими, екологічними та громадськими організаціями у формування лісової політики.

Рівень досягнення поставлених цілей і задач буде оцінюватись через кількісні результати. У даному випадку мова буде йти про очікувані економічні, соціальні та екологічні результати. Зрозуміло, що оцінка цих результатів не може претендувати на виняткову точність, але вона необхідна з погляду перспектив розвитку лісового господарства підприємства.

СТИСЛА ХАРАКТЕРИСТИКА ФІЛІЇ

Філія „ Коростишівське лісове господарство ” Державного Спеціалізованого підприємства « Ліси України » (далі - філія) розташована в південно-східній частині Житомирської області на території Житомирського та Бердичівського адміністративних районів.

Адміністративно-організаційна структура філії наводиться в таблиці 1.1.1., віднесення лісів до органів місцевої влади – в таблиці 1.1.2.

Поштова адреса: вул. Зарічна, 29

м. Коростишів

Житомирська область

Індекс - 13500

тел.: 098-185-40-15

Електронна адреса: korostlisgosp@gmail.com

Табл.1. Адміністративно-організаційна структура підприємства

Найменування лісництв, місцезнаходження контор	Адміністративні райони, міста обласного підпорядкування	Площа, га
Ходорківське - кв.104	Житомирський	5584,5
	Бердичівський	43,9
Разом по лісництву:		5628,4
Корнинське - кв.51	Житомирський	4873,4
Разом по лісництву:		4873,4
Андрушівське - кв.17	Бердичівський	5738,5
Разом по лісництву:		5738,5
Попільнянське – кв.34	Житомирський	2821,3
	Бердичівський	375,9
Разом по лісництву:		3197,2
Ружинське - кв.55	Бердичівський	4322,0
Разом по лісництву:		4322,0
Дубовецьке - кв.15 вид. 60 Коростишівського лісництва	Житомирський	4731,7
Разом по лісництву:		4731,7
Івницьке – кв.82 вид. 5	Житомирський	4649,6
	Бердичівський	14,0

Найменування лісництв, місцезнаходження контор	Адміністративні райони, міста обласного підпорядкування	Площа, га
Разом по лісництву:		4663,6
Коростишівське – кв. 25 вид. 2	Житомирський	4936,5
Разом по лісництву:		4731,7
Кропивнянське – кв.45 вид. 60	Житомирський	4165,4
Разом по лісництву:		4165,4
Смолівське – кв. 43 вид. 8	Житомирський	6313,1
Разом по лісництву:		6313,1
ВСЬОГО ПО ФІЛІЇ:		48569,8
в т.ч. адмінрайонами:	Житомирський	38075,5
	Бердичівський	10494,3

Зовнішні межі філії, лісництв, адміністративних районів, місця розміщення контор, лісових кордонів показані на картах-схемах.

Табл.2. Віднесення лісів до місцевих органів влади.

Назви об'єднаних територіальних громад	Назви рад	Перелік кварталів	Площа, га
ДУБОВЕЦЬКЕ лісництво			
<i>Житомирський район</i>			
Старосілецька	Городська сільська рада	1-10, 13-17	1522,3
Коростишівська	Коростишівська міська рада	11,12,18-40,42-48	2939,7
Радомишльська	Кочерівська сільська рада	41	116,1
Радомишльська	Радомишльська сільська рада	49-51	153,6
Всього по лісництву			4731,7
ІВНИЦЬКЕ лісництво			
<i>Бердичівський район</i>			
Харитонівська	Івницька сільська рада	82	14,0
<i>Житомирський район</i>			
Харитонівська	Шахворостівська сільська рада	1-81, 83-96	4649,6
Всього по лісництву			4663,6

Назви об'єднаних територіальних громад	Назви рад	Перелік кварталів	Площа, га
КОРОСТИШІВСЬКЕ лісництво			
<i>Житомирський район</i>			
Коростишівська	Коростишівська міська рада	7, 12-32, 45-51, 43	2291,6
Коростишівська	Коростишівська міська рада	42	250,5
Старосілецька	Старосілецька сільська рада	33-34	251,6
Старосілецька	Козіївська сільська рада	1-6, 8-11	1041,4
Старосілецька	Гуменницька сільська рада	35-36	169,9
Харитонівська	Харитонівська сільська рада	43, 52-66	708,1
Глибочицька	Глибочицька сільська рада	37-41	223,4
Всього по лісництву			4936,5
КРОПИВНЯНСЬКЕ лісництво			
<i>Житомирський район</i>			
Коростишівська	Коростишівська міська рада	1-23, 27-33, 36-46	3767,7
Харитонівська	Шахворостівська сільська рада	24-26, 34-35	397,7
Всього по лісництву			4165,4
СМОЛІВСЬКЕ лісництво			
<i>Житомирський район</i>			
Харитонівська	Харитонівська сільська рада	8-10, 5-16, 20-22, 26-28, 31-119	5360,1
Глибочицька	Глибочицька сільська рада	1-7, 11-14, 17-19, 23-25, 29-30	953,0
Всього по лісництву			6313,1
ХОДОРКІВСЬКЕ лісництво			
<i>Житомирський район</i>			
Коростишівська	Щиглівська сільська рада	1-108	5407,2
<i>Бердичівський район</i>			
Андрушівська	Яроповецька сільська рада	112	43,9
<i>Житомирський район</i>			
Брусилівська	Скочищенська сільська рада	109-111	177,5
Всього по лісництву			5628,4

Назви об'єднаних територіальних громад	Назви рад	Перелік кварталів	Площа, га
КОРНИНСЬКЕ лісництво			
<i>Житомирський район</i>			
Корнинська	Білківська сільська рада	63-96	1721,6
Попільнянська	Кривенська сільська рада	36-39,45-47	349,0
Попільнянська	Липківська сільська рада	30-35,40-44	508,0
Корнинська	Корнинська сільська рада	13-29,48-52,56-59,61	1257,8
Корнинська	Суцанська сільська рада	53-55,60,62	283,1
Корнинська	Турбівська сільська рада	9-12	199,8
Разом по району			4319,3
<i>Житомирський район</i>			
Брусилівська	Брусилівська сільська рада	1-8	554,1
Всього по лісництву			4873,4
АНДРУШІВСЬКЕ лісництво			
<i>Бердичівський район</i>			
Андрушівська	Андрушівська міська рада	6-26,112	942,0
Андрушівська	Городківська сільська рада	59,63,64,66-81,109-111	1139,0
Андрушівська	Зарубинецька сільська рада	1-5	290,9
Андрушівська	Каменівська сільська рада	103-106	224,0
Червоненська	Забарська сільська рада	82	92,0
Червоненська	Крилівська сільська рада	83,84	145,1
Андрушівська	Міньковецька сільська рада	27,30-32,35-37,41-50,54,55	916,0
Андрушівська	Малоп'ятигірська сільська рада	107,108	136,7
Андрушівська	Нехворощанська сільська рада	85-102	940,0
Андрушівська	Павелківська сільська рада	28,29,33,34,38-40,51-53,56-58,60-62,65	912,1
Андрушівська	Бровківська сільська рада	113	0,7
Разом по лісництву			5738,5
ПОПІЛЬНЯНСЬКЕ лісництво			
<i>Житомирський район</i>			
Андрушківська	Васильківська сільська рада	45,46	116,1
Квітнева	Єрчицька сільська рада	41,42	184,0
Квітнева	Квітнева сільська рада	19-29	474,2
	Романівська сільська рада	43,44	101,0
Попільнянська	Великолісівецька сільська рада	14,30,31	187,7

Назви об'єднаних територіальних громад	Назви рад	Перелік кварталів	Площа, га
Попільнянська	Котлярська сільська рада	8-10	174,3
Попільнянська	Миролюбівська сільська рада	15-18	185,6
Попільнянська	Попільнянська сільська рада	32-40	569,2
Попільнянська	Саверецька сільська рада	47	82,0
Попільнянська	Сокільчанська сільська рада	11-13	238,0
Попільнянська	Попільнянська селищна рада	61	0,8
Попільнянська	Паволоцька сільська рада	48-60	508,4
Разом по району			2821,3
<i>Бердичівський район</i>			
Андрушівська	Мостівська сільська рада	5-7	173,0
Андрушівська	Любимівська сільська рада	1-4	202,9
Разом по району			375,9
Всього по лісництву			3197,2
РУЖИНСЬКЕ лісництво			
<i>Бердичівський район</i>			
Ружинська	Ружинська селищна рада	35-63	1430,4
Ружинська	Білилівська сільська рада	28,29-31,81	176,3
Ружинська	Вербівська сільська рада	19-24	398,3
Ружинська	Вільнопільська сільська рада	26-27	264,0
Ружинська	Верхівнянська сільська рада	1-5,73-79,25,80	762,0
Вчорайшенська	Вчорайшенська сільська рада	6-12	362,3
Вчорайшенська	Шпичинецька сільська рада	13-18	250,8
Ружинська	Голубівська сільська рада	32-34,83	137,8
Ружинська	Городоцька сільська рада	70-72	177,5
Ружинська	Немиренецька сільська рада	65-69	254,4
Ружинська	Топорівська сільська рада	64,82	99,1
Вчорайшенська	Крилівська сільська рада	85	7,6
Ружинська	Ягнятинська сільська рада	84	1,5
Разом по лісництву			4322,0
Всього по філії			48569,8

Лісовпорядкування проведено за методом класів віку, який полягає в утворенні госпчастин, господарств, господарських секцій, які складаються з сукупності однорідних за складом і продуктивністю деревостанів, об'єднаних одним віком і способом рубки лісу. Первинною обліковою одиницею є таксаційний виділ, а первинною розрахунковою одиницею – господарська секція. Усі розрахунки здійснені на основі підсумків розподілу площ і запасів насаджень господарських секцій за класами віку.

Під час проведення лісовпорядних робіт керувалися Лісовим кодексом України, Законом України

«Про охорону навколишнього природного середовища», іншими законодавчими та нормативно-правовими актами України, протоколом першої лісовпорядної наради.

Табл.3. Основні показники проведеного лісовпорядкування.

Показники	Одиниці вимірювання	Обсяги
1. Площа лісовпорядкування	га	48569,8
в. т. ч. з використанням ортофотопланів	га	48569,8
2. Кількість кварталів	шт.	845
3. Середня площа кварталів:	га	57,5
4. Кількість таксаційних виділів	шт.	21106
5. Середня площа таксаційного виділу	га	2,3
6. Закладено площадок вибіркових методів таксації	шт.	758
7. Закладено площадок на визначення сум площ поперечних перерізів деревостанів	шт.	1853
8. Закладено пробних площ – усього	шт.	14
в т.ч. на рубки догляду*	шт.	1
9. Кількість планшетів	шт.	54

Геодезичною (картографічною) основою для складання лісовпорядних планшетів стали правовстановлюючі документи на право постійного користування земельними ділянками та матеріали лісовпорядкування 2008 року.

Для таксації деревостанів використовувались ортофотоплани масштабу 1:10000 задовільної якості, виготовлені «Геосистемою» м.Вінниця зальоти 2017 року.

Табл.4. Поділ лісів на категорії.

Категорії лісів	Площа за даними лісовпорядкування	
	га	%
Ліси природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення		
Пам'ятки природи	14,0	0,1
Заказники	1023,6	2,0
Ліси наукового призначення, вкл.. генетичні резервати	138,0	0,3
Разом по категорії лісу:	1175,6	2,4
Рекреаційно-оздоровчі ліси - разом		
Ліси у межах населених пунктів	9,5	0,1
Лісопаркова частина лісів зелених зон	1199,3	2,5
Лісогосподарська частина лісів зелених зон	12156,1	25,0
Рекреаційно-оздоровчі ліси поза межами зелених зон	24,6	0,1
Разом по категорії лісу:	13389,5	27,6
Захисні ліси — разом		
Ліси уздовж смуг відведення залізниць	590,1	1,2
Ліси уздовж смуг відведення автомобільних доріг	670,0	1,4
Ліси уздовж річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів	4425,4	9,1
Інші захисні ліси	4128,3	8,5
Разом по категорії лісу:	9813,8	20,2
Експлуатаційні ліси		
Експлуатаційні ліси	24190,9	49,8
Разом по категорії лісу:	24190,9	49,8
ВСЬОГО ПО ЛІСГОСПУ:	48569,8	100

Існуючий поділ лісів на категорії проведено згідно Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок, затвердженого постановами КМ України від

16.05.07р. № 733, що затверджений наказом Державного комітету лісового господарства України від 11.11.2009р. №303.

Існуючий поділ площі на категорії лісів відповідає господарському призначенню, природним та економічним умовам району розташування філії.

Господарські частини, господарства та господарські секції.

Виходячи з приведеного у відповідність до Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок (2007) поділу лісів державного підприємства на категорії, їх функціонального значення, встановленого в них режиму ведення лісового господарства і лісокористування на наступний ревізійний період, утворені такі господарські частини:

Ліси природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення:

- ліси природоохоронного призначення з обмеженим режимом користування на рівнині;

Рекреаційно-оздоровчі ліси:

- рекреаційно-оздоровчі ліси з особливим режимом користування на рівнині;

- рекреаційно-оздоровчі ліси з обмеженим режимом користування на рівнині;

Захисні ліси:

- захисні ліси з обмеженим режимом користування на рівнині;

Експлуатаційні ліси:

- експлуатаційні ліси на рівнині;

До лісів природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення з обмеженим режимом користування віднесені заказники.

До рекреаційно-оздоровчих лісів з особливим режимом користування віднесені: ліси в межах міст, селищ та інших населених пунктів, лісопаркова частина лісів зеленої зони, рекреаційно-оздоровчі ліси поза межами лісів зелених зон.

До рекреаційно-оздоровчих лісів з обмеженим режимом користування віднесена лісогосподарська частина лісів зеленої зони.

До захисних лісів з обмеженим режимом користування віднесені: лісові ділянки (смуги лісів), які прилягають до смуг відведення залізниць, автомобільних доріг державного значення, лісові ділянки (смуги лісів) уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів, інші захисні ліси.

В господарських частинах лісів з обмеженим режимом користування дозволяється проведення рубок головного користування.

При організації господарств і господарських секцій лісовпорядкування виходило з породного складу насаджень, їхньої продуктивності та інших особливостей, що зумовлюють застосування різних нормативів і систем господарських заходів, а також цілей ведення лісового господарства, визначених Основними положеннями організації та розвитку лісового господарства області.

Кожна господарська секція орієнтована на вирощування певних корінних або цільових порід у відповідності до типів лісу на основі заходів, що забезпечують одержання до віку стиглості лісу максимального запасу деревини потрібної товарної структури, найбільш ефективного виконання захисних, оздоровчих та інших корисних функцій лісу.

Основою для поділу насаджень однієї панівної деревної породи на кілька госпсекцій стала значна різниця в продуктивності, віках стиглості, поділ насаджень на високостовбурні і низькостовбурні. Віднесення деревних порід до господарських секцій в залежності від їх продуктивності та інших ознак поміщені в протоколі першої лісовпорядної наради (додаток 1).

Віднесення неокритих лісовою рослинністю лісових ділянок до тієї чи іншої господарської секції проведено по цільовій породі, яка найбільше відповідає типу лісу і проектується до відтворення.

Вік стиглості деревостанів по господарських секціях прийнято відповідно до оптимальних віків рубок в лісах України, затверджених Міністерством лісового господарства України 21 жовтня 1983 року і приведених у Протоколі першої лісовпорядної наради (додаток 1).

Стан та динаміка земель лісгосподарського призначення

Основні показники лісового фонду в нижченаведених таблицях сформовані в цілому по філії. Стан лісового фонду в межах категорій лісів, господарських частин, панівних порід і господарських секцій приведено в окремій книзі проекту.

Табл.5. Основні показники лісового фонду(за матеріалами останнього базового лісовпорядкування)

№	Показники	Одиниці виміру	Загальні обсяги
1	Загальна площа земель лісового фонду	га	48569,8
2	Вкриті лісовою рослинністю землі	га	42271,7
3	Загальний запас деревостанів	тис. м3	10083,73
	3.1 В т.ч. площа і запас за природним складом		
	Хвойні насадження	га/тис. м3	20743,8 /5100,68
	Твердолистяні насадження	га/тис. м3	15277,4 /3933,12
	М'яколистяні насадження	га/тис. м3	6158,4 /1039,18
	3.2 В т.ч. площа і запас за віковою структурою		
4	Середній запас на 1 га вкритих лісовою рослинністю земель	м3	238
5	Середня зміна запасу на 1 га	м3	3,4
6	Площа природно-заповідного фонду	га	1066,71

За минулий ревізійний період питома вага сосни звичайної зменшилась на 9,8 % (1814,8 га), сосни звичайної в осередках кореневої губки на 45,8% (439,7 га), а і дуба звичайного збільшилась на 7,2% (226,1 га). Наявність на площі 5,6 га низько бонітетних (5 бонітету) насаджень пояснюється зростанням в надмірно зволжених умовах.

Площа основних груп порід вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок за групами віку за між ревізійний період значно змінилася, так хвойні насадження усіх груп віку зменшилися на 2033,3 га, крім молодняків, які збільшилися на 690,4 га., а в цілому, площа хвойних насаджень зменшилась на 1342,9 га, твердолистяні насадження збільшилась усіх групах віку на 560,4 га, крім середньовікових, які зменшилися на 286,4га, а в цілому площа твердолистяних насаджень збільшилась на 264,8 га, м'яколистяні насадження усіх груп віку збільшилися на 1169,5 га

Насадження з повнотою 0,3-0,4 (табл. 3.3.5) займають площу 787,8 га. їхня наявність зумовлена такими факторами: зміною нормативної бази, а також господарською діяльністю, пов'язаною з ліквідацією осередків шкідників та хвороб.

Розподіл вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок за типами лісу наведений в таблиці 3.3.7. Насадження з панівними породами, що не відповідають типам лісу, займають площу 4612,9 га, або 22,3 % вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок.

Існуючий розподіл деревних порід за групами віку (табл. 3.3.9) відрізняється від оптимального і зумовлений наявністю категорій лісів з особливим режимом користування, в яких не ведеться господарська діяльність, яка суттєво впливає на розподіл за групами віку, а відбуваються лише зміни за природним ростом, практично залишаються без змін.

В результаті змін, що сталися за ревізійний період, площа вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок зменшилась на 845,5 га або 3,9%, загальний запас зменшився на 1107,36 тис.м³, або 18,7 % (табл. 3.3.2).

Основними причинами зміни площі вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок і загальних запасів є інтенсивна господарська діяльність спрямована на підвищення продуктивності лісів і боротьбу зі шкідниками та хворобами лісу.

Площа і запас стиглих деревостанів у порівнянні з даними минулого лісовпорядкування зменшилися відповідно на 893,2 га і 531,81 тис.м³, або 21,2 % і 36,9 %, в тому числі експлуатаційного фонду відповідно на 983,0 га і 468,05 тис.м³, або 27,3 % і 37,7 % (табл. 5.5.1). Основними причинами зміни площі і запасу стиглих насаджень є господарська діяльність і природний ріст насаджень.

Направленість і результативність ходу природного поновлення як на непокритих лісовою рослинністю лісових ділянках, так і під наметом лісу в регіоні вивчені достатньо. Висновки наукових досліджень і виробничого досвіду з природного поновлення лісу слідуючі: природне поновлення сосни і дуба під наметом стиглих і перестійних насаджень та зрубів проходить незадовільно. Природне поновлення березових, вільхових і осикових зрубів проходить успішно. Отже, в умовах лісгоспу лісовідновлення повинно проводитись як штучним, так і природним шляхом, створенням лісових культур і тільки в окремих випадках на зрубів в сирих і мокрих типах лісу - шляхом природного поновлення.

Головне користування лісом

Товаризація лісосічного фонду виконана спеціальною комп'ютерною програмою згідно «Нормативів товарності деревостанів основних лісоутворювальних порід України», Київ -2004, затверджених Держкомлісгоспом України 22.10.04 р. Товарна структура лісосічного фонду.

На ревізійний період лісовпорядкуванням проектується способи рубок у відповідності з «Правилами рубок головного користування України», К., 2010.

Розрахунок обсягу рубок головного користування на ревізійний період, виконаний на комп'ютері за спеціальною програмою.

Розрахункова лісосіка - щорічна, науково обґрунтована норма заготівлі деревини в порядку рубок головного користування, яка обраховується та затверджується для кожного власника, постійного користувача лісами по категоріях лісів в розрізі порід, виходячи з принципів безперервності використання лісових ресурсів.

Філія має затвержені розрахункові лісосіки рубок головного користування на 2021- 2028 роки наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України №72 від 02.02.2021 р. в обсязі 53,18 тис.м3, та наказу Міністерства енергетики та захисту довкілля №279 від 28.04.2020 р. в обсязі 42,76 тис.м3, тому розрахункова лісосіка по філії становить 95,94 тис.м3 ліквідної деревини.

Фактичний обсяг заготівель в середньому за рік становив 80,1% середньорічного обсягу діючої розрахункової лісосіки за ревізійний період. Неповне використання розрахункової лісосіки пояснюється тим, що лісгоспом вирубувалися в значних обсягах суцільними санітарними рубками всихаючі сосняки за попередній ревізійний період.

Вихід ділової деревини нижче проектної по всіх породах на 8-25%.

Розбіжність між фактичним виходом ділової деревини та даними розрахункової лісосіки пояснюється значною кількістю сухостою в лісосічному фонді, наявністю хвороб в стиглих деревостанах неякісною розробкою стовбурів на сортименти.

Рубки головного користування на 98% проведені в місцях запроєктованих лісовпорядкуванням. Причини відхилень від плану рубок є важко доступність окремих ділянок.

Діюча розрахункова лісосіка і фактична заготівля деревини відповідає принципу безперервного і невиснажливого лісокористування.

Табл.6. Розрахункова лісосіка.

	Розрахункова лісосіка, тис. м' (прийнята другою лісовпорядною нарадою)
Всього по філії:	95,75
Хвойне господарство, всього	63,19
<i>соснова госпсекція</i>	61,09
<i>ялинова госпсекція</i>	2,18
Твердолистяне господарство, всього	19,37
<i>оубова госпсекція</i>	17,39
<i>ясенева госпсекція</i>	0,32
<i>граоова госпсекція</i>	16,6
М'яколистяне господарство, всього	13,19
<i>оерезова госпсекція</i>	5,65
<i>чорновільхова госпсекція</i>	6,43
<i>осикова госпсекція</i>	1,11

Заготівля деревини та її вивезення на 2024 рік планується у повній відповідності з розрахунковою лісосікою.

Приймаючи розрахункову лісосіку лісовпорядкування керувалося принципами забезпечення невиснажливого і рівномірного користування лісовими ресурсами, збереженням

умов відтворення високопродуктивних стійких насаджень, їх екологічних та інших корисних властивостей.

Розміщення рубок головного користування

Розміщення рубок головного користування проведено з урахуванням наявного експлуатаційного фонду по лісництвах, стану насаджень. При територіальному розміщенні лісосік дотримано встановлені Правилами рубок ширина, довжина, площа, спосіб і термін примикання лісосік, напрямок рубки і кількість зарубів у кварталі.

На 2021 рік ревізійного періоду лісосіки розміщені в місцях і обсягах фактичного відведення, виконаного лісництвами, а на наступні роки — в обсязі розрахункової лісосіки, прийнятої на ревізійний період з відхиленнями, що допускаються лісовпорядною інструкцією (до 35% від розрахункової лісосіки по запасу).

По кожному лісництву, в якому є експлуатаційний фонд, на ревізійний період складені відомості рубок головного користування, в які внесені з групуванням за п'ятиріччями виділи (частина виділів) стиглих і перестійних деревостанів, можливих для експлуатації.

Протягом ревізійного періоду, крім зазначених у відомості лісових ділянок, в рубку можуть надходити і інші можливі для експлуатації ділянки лісу, які на рік рубки досягли віку стиглості. Відведення таких насаджень в рубку можливе в разі, якщо вони вимагають проведення термінової рубки в зв'язку з їх пошкодженням, усиханням, з втратою захисних функцій, в розладнаних насадженнях, в насадженнях, які в установленому порядку підлягають розчищенню в зв'язку будівництвом; у випадку коли неможливо розмістити по певних господарських секціях наявний лісосічний фонд згідно встановленій розрахунковій лісосіці через необхідність дотримання встановлених термінів примикання лісосік; в зв'язку з будівництвом лісових доріг (їхньою відсутністю), а також в інших випадках, що не входять в протиріччя з положеннями чинних нормативних документів, які регламентують проведення рубок головного користування.

Рубки формування та оздоровлення лісів

Рубки догляду за лісом

Виконаний обсяг рубок догляду в порівнянні з проектом лісовпорядкування приведений в таблиці.

Причини значних відхилень в обсягах рубок: не виконання запроектованих обсягів прохідних рубок пов'язаних з тим, що вони, в основному, проектувалися в перегушених ялинниках і дубових насадженнях, як сильно всихали, і тому там проводилися санітарні рубки.

Стан насаджень, не охоплених рубками догляду, на рік лісовпорядкування задовільний.

Облік рубок догляду за видами в лісгоспі ведеться в цілому задовільно.

Несвоєчасне проведення рубок догляду до небажаної зміни порід не призвел

Табл.7. Виконання рубок догляду за ревізійний період.

Види рубок та порівнювані показники	Усього потребували рубок догляду, га	Прийнято 2 лісовпорядною нарадою, га	Фактично пройдено рубками, га	Щорічний обсяг користування		
				прийнятий 2 лісовпорядною нарадою, га, тис. м3	фактично виконано, га, тис. м'	% Виконання від проекту
Освітлення:						
площа	1013,6	1013,6	1981	233,1	198,1	195
загальний запас, що вирубується тис. м3	2,04	2,04	0	0,97	1,3	
в т.ч. ліквідний						
діловий						
вибірка з 1 га, м3	5,1	5,1	0	4,5	14	
Прочищення:						
площа	1488,7	1488,7	2635,4	297,8	263,5	177
загальний запас, що вирубується тис. м3	7,53	7,53	10,37	2,6	3,25	
в т.ч. ліквідний						
діловий						
вибірка з 1 га, м3	8,4	8,4	6	17,5	30	
Проріджування:						
площа	1016,7	1016,7	1580,7	145	158,7	155
загальний запас, що вирубується тис. м3	19,89	19,89	27,39	3,02	3,24	
в т.ч. ліквідний	17,5	17,5	7,5	2,41	1,28	
діловий	6,9	6,9	2,9	0,69	0,38	
вибірка з 1 га, м3	20,4	20,4	20,6	48,5	41,3	
Прохідні рубки:						
площа	857,6	857,6	1151,8	85,9	115,4	134
загальний запас, що вирубується тис. м3	19,41	23,71	1,94	2,49	0,65	
в т.ч. ліквідний	17	20,86	1,71	2,17	0,54	
діловий	5,9	7,3	0,68	0,72	0,18	
вибірка з 1 га, м3	23,4	25,6	23,3	42,3	28	
Разом рубок догляду:						
площа	4376,6	4376,6	7348,9	761,8	735,7	168
загальний запас, що вирубується тис. м3	48,87	48,87	61,47	44,47	44,2	
в т.ч. ліквідний	43	43	23,7	37,89	38,9	
діловий	6,5	6,5	8,2	13,14	13,6	

Якість проведення рубок догляду і вибіркових санітарних рубок, з огляду лісівничої ефективності, слід вважати задовільною. Вихід ділової і ліквідної деревини знаходиться на рівні проектної.

Основним методом проведення рубок догляду є комбінований, який поєднує принципи низового та верхового догляду.

Деревина від рубок догляду і санітарних рубок реалізується в круглому вигляді.

Санітарні рубки і ліквідація захаращеності.

Минулим лісовпорядкуванням було виявлено 78,0 тис.м³ сухостійної і пошкодженої деревини на загальній площі 5806,7 га.

Вибіркові санітарні рубки мали бути проведені за 3 роки на площі 9884,0 га із запасом зрубаної деревини 129,3 тис.м³. Фактично за 3 роки лісгосп виконав їх на площі 8963,2 га із запасом 158,15 тис.м³, що в порівнянні з прийнятим другою лісовпорядною нарадою обсягом рубок складає 82,4%. Пояснюється це значним всиханням сосняків по причині зниження рівня ґрунтових вод і пошкодження їх вторинними шкідниками, а також значним обсягом проведення в цей період суцільних санітарних рубок.

Табл.8. Обсяги виконання санітарних рубок

Види санітарних рубок	Обсяги за проектом				Термін вик.; років	Фактично виконано за ревізійний період			
	площа, га	запас тис. м ³				площа, га	запас тис. м ³		
		загальний	ліквідний	діловий			загальний	ліквідний	діловий
Суцільні	48,6	13,31	11,67	3,24	3	1650,7	425,31	259,94	66,82
Вибіркові	9884,0	129,3	111,5	5,28	3	29115,3	673,47	387,7	5402,0
Разом	9932,6	142,61	123,17	8,52	3	30766,0	1098,78	647,64	5468,8

Суцільні санітарні рубки в перший рік ревізійного періоду виконані на площі 14,0 га, із загальним запасом 3,3 тис.м³, в т.ч. ліквідної 1,3 тис.м³, із них ділової деревини 0,9 тис.м³. У наступні роки суцільні санітарні рубки виконані на площі 1028,0 га, ліквідним запасом 92,1 тис.м³, із них ділової деревини 26,01 тис.м³.

В подальші роки ревізійного періоду вибіркові санітарні рубки проведені на площі 20152,1 га з рубкою 515,29 тис.м³, що було викликано фактичним санітарним станом насаджень.

Захаращеність була виявлена на площі 741,3 га, загальним обсягом 2,37 тис.м³. Окремо очищення від захаращеності не проектувалося, а його ліквідація мала бути проведена під час виконання рубок формування та оздоровлення лісів.

Лісовідновні рубки.

Запроектвані лісовідновні рубки на площі 2,4 га із стовбурним запасом 0,38 тис.м³, у захисних лісах по мяколистяному господарству філією не проводилися.

Рубки, пов'язані з реконструкцією насаджень.

Рубки, пов'язані з реконструкцією, лісовпорядкуванням були виявлені і призначенні в низькоповнотних, малоцінних і похідних деревостанах в рекреаційно-оздоровчих, експлуатаційних лісах на площі 4,5 га, стовбурним запасом 0,33 тис.м³, вирубкою протягом 2 років, які виконані в повному обсязі, а також проектувалися в мяколистяних насадженнях на площі 2,4 га із загальним запасом 0,08 тис.м³, в тому числі ліквідним – 0,02 тис.м³, і були виконані лісгоспом у 2011 році.

Інші заходи з формування і оздоровлення лісів.

Обсяги проведених протягом ревізійного періоду інших рубок формування і оздоровлення лісів наведені в табл.9.

Табл.9. Обсяги виконання інших рубок формування і оздоровлення лісів

Види інших рубок	Обсяги за проектом				Термін виконання, років	Фактично виконано за ревізійний період			
	Площа, га	Запас, тис.м3				Площа, га	Запас, тис.м3		
		загальний	ліквідний	діловий			загальний	ліквідний	діловий
1. Рубка поодиноких дерев	2,2	0,03	0,03	-	1	17,2	0,21	0,19	0,06
2. Розчищення кварталних просік	36,3	0,26	0,18	-	1	36,1	0,28	0,18	-
Разом	38,5	0,29	0,21	-	1	53,3	0,49	0,37	0,06

Крім запроектованих лісовпорядкуванням, філією проводяться інші види рубок, а саме: розширення та розчищення лісових доріг, прибирання небезпечних дерев навколо лісосік та уздовж доріг, розрубання трас під будівництво лісових доріг лісівничий догляд.

За останніх 5 років таких рубок філією було виконано на площі 145 га із запасом 9,15 тис.м3, в тому числі – 7,61 тис.м3 ліквід, 1,48 тис.м3 ділової деревини.

Відтворення лісів

В ревізійному періоді відтворення лісів проектується здійснювати шляхом лісовідновлення на не вкритих лісовою рослинністю лісових ділянках (рідколісся, зруби, загиблі насадження), на зрубках ревізійного періоду, а також шляхом лісорозведення на не вкритих лісовою рослинністю лісових ділянках (галявини), які призначаються для створення лісових насаджень.

Лісовідновлення

Із загальної площі не вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок і лісосік ревізійного періоду (4601,7) потребують лісовідновлення 4473,4га. Решту площі займають рідколісся – 30,6 га, згарища та загиблі насадження – 97,7 га.

З усієї площі лісових ділянок, що потребують лісовідновлення, природне поновлення можливе на площі 884,2 га. На всій іншій площі (3589,2га) створення високопродуктивних лісів із господарсько-цінних порід можливе тільки штучним шляхом (3473,5 га), або шляхом сприяння природному поновленню (115,7га). Проектуючи різні способи лісовідновлення, лісовпорядкування приймало до уваги напрямок і успішність ходу природного поновлення в різних типах лісу і різних категоріях лісових ділянок.

Термін відновлювального періоду для ділянок, призначених для природного поновлення, для хвойних - 6 років, для листяних - 3 роки.

Період лісовідновлення для ділянок, призначених для сприяння природному поновленню, прийнятий 5 років. Сприяння природному поновленню передбачається проводити шляхом нарізки борозн плугом ПКЛ-70 в свіжих і вологих соснових типах лісу і при необхідності підсівом насіння сосни, або створенням часткових лісових культур (до 20% площі).

Терміни змикання лісових культур і переведення їх у вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки, в залежності від групи типів лісу і цільової породи, прийнятий в середньому для сосни 6 років, а для дуба черешчатого 6 років.

Створення лісових культур передбачається в наступні терміни: на існуючих зрубках протягом 1 року, на лісосіках рубок головного користування і суцільних санітарних рубок — в наступний після рубки рік.

Табл.10. Розподіл не вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок (фонд лісовідновлення) і лісосік ревізійного періоду за видами відтворення (площа, га)

Показники	Лісові ділянки не вкриті лісовою рослинністю				Зруби ревізійного періоду		Разом
	рідколісся	згарища, загиблі насадження	зруби	разом	го ловного користування	інших суцільних зрубів	
1. Усього лісових ділянок в тому числі:	30,6	97,7	874,6	1002,9	3341,7	128,8	4473,4
1.1. Лісові ділянки, на яких забезпечується природне поновлення лісу	28,2	34,4	356	418,6	448,5	17,1	884,2
із них:							
— хвойними породами	28,2	33,7	334,2	396,1	39,2	17,1	466
-твердолистяними породами			4,2	4,2	7,3		11,5
-мяколистяними породами					406,7		406,7
1.2. Може бути забезпечено лісовідновлення сприяння природному поновленню			89,3	89,3		26,4	115,7
1.3. Може бути забезпечено лісовідновлення тільки штучним шляхом - всього	2,4	63,3	429,3	495	2893,2	85,3	3473,5

Табл.11. Запроектовані обсяги лісовідновних заходів на не вкритих лісовою рослинністю лісових ділянках і лісосіках ревізійного періоду (площа, га)

Породи, запроектовані для відновлення	Категорії лісових ділянок			Разом
	не вкриті лісовою рослинністю (рідколісся, зруби, згарища, загиблі насадження)	лісосіки ревізійного періоду		
		головного користування	інших рубок	
	1.Лісові культури			
Сосна звичайна	438,6	2096,8	82	2617,4
Дуб звичайний	56,4	793,1	3,3	852,8
Береза повисла		3,3		3,3
Разом	495	2893,2	85,3	3473,5
	2.Сприяння природному поновленню			
Сосна звичайна	89,3	26,4		115,7
Разом	89,3	26,4		115,7
	2.Природне поновлення			
Сосна звичайна	396,1	52,8	17,1	466
Дуб звичайний	4,2			4,2
Береза повисла		107,1		107,1
Гراب звичайний		7,3		7,3
Вільха чорна	18,3	263,5		281,8
осика		17,8		17,8
Разом	418,6	448,5	17,1	884,2
	Усього по лісгоспу			
Сосна звичайна	924	2176	99,1	3199,1
Дуб звичайний	60,6	793,1	3,3	857
Береза повисла	0	110,4	0	110,4
Вільха чорна	18,30	263,50	0,00	281,80
Гراب звичайний		7,3		7,3
осика		17,80		17,80
Разом	1002,9	3368,1	102,4	4473,4

Лісорозведення

До фонду лісорозведення лісовпорядкуванням віднесено 29,2 га не вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок (галявини, пустирі), які проектуються під сприяння природному поновленню.

Табл.12. Фонд та проектний обсяг лісорозведення, га

Показники	УСЬОГО	Категорії лісових ділянок фонду лісорозведення
		Галявини ,пустирі
Виявлений фонд (запроектовано лісовпорядкуванням)	29,2	29,2
2. Прийнято 2-ою л/в нарадою з прийнятих 2-ою л/в нарадою в тому числі за породами:	29,2	29,2
1. Лісові культури		
Сосна звичайна	7,6	7,6
2. Природне поновлення		
Сосна звичайна	18,7	18,7
Дуб звичайний	2,9	2,9
Усього:		
Сосна звичайна	26,3	26,3
Дуб звичайний	2,9	2,9
Разом :	29,2	29,2

Реконструкція насаджень

Рубки, пов'язані з реконструкцією низько повнотних, малоцінних і похідних деревостанів лісовпорядкуванням не проектується. 1

Використання угідь і ресурсів побічних користувань.

Наявних угідь цілком достатньо для задоволення потреб лісового господарства.

Докорінне поліпшення сіножатей не проектується.

Поверхнєве поліпшення сіножатей проводиться шляхом розчищення площі від деревної і чагарникової рослинності, дискування, внесення добрив і підсіву багаторічних трав в комплексі, чи окремо кожного з видів заходів для конкретної ділянки в залежності від їх фактичного стану.

Табл.13. Характеристика сіножатей

Найменування показників	Площа, га	Середня урожайність з 1 га в тоннах
Усього сіножатей	16,1	0,9
Заплавних	3,5	1,2
в т.ч. ЧИСТИХ	2,2	
Суходільних	11,4	
в т.ч. ЧИСТИХ	8,2	0,8
зарослих чагарником	3,2	
Заболочених	1,2	0,9
в т.ч. ЧИСТИХ	1,2	
зарослих чагарником		

В філії має у своєму господарстві 2 бджолині пасіки загальною кількістю 89 бджолосімей.

Під час виявлення ресурсів побічних лісокористувань лісовпорядкування виходило з того, що заготівля ягід проектувалася в насадженнях з проективним покриттям з 10%, лікарських рослин — з 5%, плодових і горіхоплідних кущів і дерев на 1 га — від 50 штук.

До випасу худоби не проектувалися об'єкти природно-заповідного фонду.

Не проектувалося випасання худоби в частині кварталів, в яких площа, де можливий випас в них, становить менше 25% загальної площі, молодняки висотою до 3 м, зруби,

незімкнуті лісові культури і ділянки, залишені під природне поновлення.

Характеристика шляхів транспорту

Район розташування філії характеризується досить добре розвинутою мережею шляхів транспорту загального користування. Основними транспортними магістралями в зоні діяльності філії є залізниці Коростишів-Житомир, Київ-Козятин-Жмерінка, Київ-Фастів-Житомир. і автомобільні дороги: міжнародного значення Київ-Чоп М-06 31,8 км, регіональні Житомир-Попільня-Сквира Р-18, Кременець-Козятин-Біла Церква Р-32, територіальні Т-06-11 Ставище-Брусилів-Попільня, дороги місцевого значення.

Протяжність лісових автомобільних та лісогосподарських доріг на території лісгоспу складає 646 км, із них з твердим покриттям 646 км, поліпшених лісових доріг 19 км. Загальна протяжність шляхів транспорту за нормативами на 1000 га площі складає 43 км, а ступінь забезпеченості по усіх дорогах згідно нормативів - 36%. Густота доріг з твердим покриттям і поліпшених доріг - 5,5%.

Більшість лісових доріг має неналежний технічний стан, на них відсутні паспорти, час експлуатації раніше збудованих чи поліпшених доріг перевищує 30 років і вони потребують капітального ремонту.

За минулий ревізійний період було збудовано 25,8 км лісових доріг та відремонтовано 57,5 км, що покращило умови лісоексплуатації в прилеглих до них кварталах, використання в рекреаційно-оздоровчих цілях, для охорони і захисту лісу.

Природно-кліматичні умови.

Згідно лісорослинного районування („Комплексне лісогосподарське районування України і Молдавії”, під редакцією С.А. Генсірука, Київ, „Наукова думка”, 1981) південніша частина філії відноситься до Західноукраїнського лісостепового лісогосподарського округу, лісорослинної зони - Лісостепу, а центральна та північна частина філії відноситься до лісорослинної зони (лісогосподарської області) Полісся, Західно- і Центральнополіського (Західне Полісся, Центральне Полісся), лісогосподарського округу та центральнополіського лісогосподарського району.

Клімат району розташування філії - помірно-континентальний, характеризується тривалим з достатньою кількістю опадів, помірно теплим літом і м'якою з великою кількістю снігу зимою.

Коротка характеристика кліматичних умов, що мають значення для лісового господарства, приведена в таблиці 1.3.1

Із кліматичних факторів, що негативно впливають на ріст і розвиток лісових насаджень є: пізні весняні і ранні осінні заморозки, які негативно впливають на молоді пагони і сходи; сильні вітри в окремі дні року, які можуть спричиняти буреломи і вітровали.

В цілому клімат району розташування філії сприятливий для росту слідуєчих деревних порід: сосни, дуба, ясена, клена, берези, вільхи, осики, липи, що підтверджує наявність цих насаджень 1-го і вище бонітетів.

Територія філії за характером рельєфу є рівнинною з слабо хвилястою поверхнею і відносними висотами над рівнем моря 200-280 м.

В основі геологічної будови лежать граніти, які близько підходять і виходять на поверхню. Більша їх частина вкрита малопотужними четвертинними відложениями, переважно флювіогляціальних пісків.

Велика різноманітність материнських порід, складні геоморфологічні умови, різновидності рослинного покриву і різна глибина залягання ґрунтових вод обумовили різноманітність ґрунтів: одні типи ґрунтів, не займаючи великих площ змінюються іншими.

Бідні борові типи ґрунтів, на котрих росте сосна низьких класів бонітету, змінюються багатими суглинками, де зростає дуб II і III класів бонітету.

Домінуючими на території лісгоспу являється дерново-підзолисті ґрунти. їх утворення обумовлено широким розвитком піщаних та глинисто-піщаних без карбонатних відкладів легкого механічного складу, теплим і вологим кліматом, характером змішаних лісів, під наметом яких знаходяться добре розвинутий трав'яний покрив, сприяючий формуванню деревного шару на підзолистих ґрунтах.

За механічним складом дерново-підзолисті ґрунти поділяються на піщані, супіщані та суглинисті.

Піщані дерново-підзолисті ґрунти займають переважно вершини донних пагорбів і злегка підвищенні рівні місцеположення. Часто в комплексі з ними залягають болотні ґрунти. Материнською породою для них служать древне-алювіальні, рідше флювіогляціональні піски. Своєрідний механічний склад останніх обумовлює і специфічні якості цих ґрунтів. Легкий механічний склад, не насиченість поглинаючого комплексу і малі запаси гумусу (1-1,5%) в ґрунтах обумовлюють їх досить погані фізичні властивості.

Безструктурний ґрунт розсіпається на складові механічні елементи. Капілярна вологоємність невелика (12-15%), тому атмосферні опади швидко просочуються вглиб, несучи з собою розчинні поживні речовини, в результаті чого ґрунт висихає до стану критичної вологості (до 1%) навіть при найменшій засусі, що негативно відбивається на продуктивності насаджень, що зростають на таких ґрунтах.

Супіщані дерново-підзолисті ґрунти займають значну частину території філії. В супіщаних відмінностях помітно збільшується кількість гумусу (2,2-2,5%), місткість поглинання і сума поглинутих основ, вологоємність збільшується до 25%. Супіщані дерново-підзолисті ґрунти розвиваються під наметом лісонасаджень з домінуванням в їх складі сосни звичайної.

Суглинисті дерново-підзолисті ґрунти на території філії зустрічаються рідко.

Від звичайних супіщаних ґрунтів вони відрізняються наявністю більшої мулової фракції.

Фізичні якості глинисто-піщаних помітно кращі, ніж у піщаних. Вони більш багаті гумусом (2,6-3,0%). Найбільш часто зустрічаються середньо- і сильно підзолисті різновиди ґрунтів.

Болотні ґрунти (торф'яники) розташовані, як звичайно у заплавах рік, ручаїв, або в пониженнях серед піщаних міжгрядних обширів.

Табл.14. Кліматичні показники.

Найменування показників	Одиниці вимірювання	Значення	Дата
1. Температура повітря:			
– середньорічна	градус	8,2	
– абсолютна максимальна	градус	35	
– абсолютна мінімальна	градус	30	
2. Кількість опадів на рік	мм	540	
3. Тривалість вегетаційного періоду	днів	203	
4. Пізні весняні заморозки			третьа декада травня
5. Перші осінні заморозки			друга декада вересня
6. Середня дата замерзання рік			друга декада грудня
7. Середня дата початку паводку			друга декада березня
8. Сніговий покрив:			
– товщина	см	21	
– час появи			друга декада грудня
– час сходження у лісі			друга декада березня
9. Глибина промерзання ґрунту	см	50	
10. Напрямок панівних вітрів за сезонами:			
– зима	румб	Пнз,З	
– весна	румб	С,ПдЗ	
– літо	румб	С,ПдЗ	
– осінь	румб	Пдз,ПдС	
11. Середня швидкість панівних вітрів за сезонами:			
– зима	м/сек	4,1	
– весна	м/сек	3,3	
– літо	м/сек	2,8	
– осінь	м/сек	3,1	

Найменування показників	Одиниці вимірювання	Значення	Дата
12. Відносна вологість повітря за сезонами:	%	73	

Порівняно невелика пересічність місцевості, досить висока лісистість, запобігає виникненню та розвитку ерозійних процесів. Ерозійні процеси в даний час практично погасли в результаті заліснення схилів балок, в основному, Ружинського лісництва, де місцевість пересічена численними балками. Лінійна ерозія (утворення ярів) періодично проявляє себе під час сильних дощів або танення снігу.

Характеристика рік та водоймищ, розташованих на території філії наводиться в таблиці 1.3.2. Територія філії розташована в басейнах рік Дніпро, Ірпінь, Роставиця, Тетерів.

Табл.15. Характеристика рік та водоймищ

Найменування рік та водоймищ	Куди впадає ріка	Загальна протяжність, км; площа водоймищ, га	Ширина лісових смуг вздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ, м	
			згідно нормативів	фактична
р. Тетерів	р. Дніпро	984	3000	3000
р. Івянка	р. Тетерів	216	150	150
р. Дубовик	р. Тетерів	194	150	150
р. Ірпінь	р. Дніпро	162	400	400
р. Роставиця	р. Рось	116	400	400
р. Кам'янка	р. Рось	105		
р. Унава	р. Ірпінь	87		
р. Гуйва	р. Тетерів	97	300	300
р. Пустоха	р. Гуйва	33		
р. Постел	р. Роставиця	31		
р. Дубовик	р. Тетерів	34	150	150
Водосховище „Лісове”	на р. Ірпінь	330	400	400
Водосховище „Суцанське”	на р. Ірпінь	130	400	400

За ступенем вологості більша частина ґрунтів відноситься до свіжих. На долю лісових ділянок з надмірним зволоженням припадає 4,2% площі, вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок. Болота займають площу 1213,2 га.

Філія «Коростишівське лісове господарство» підтримує принципи та права на працю, визначені в Декларації МОП про основні принципи і права на працю як базуються на восьми основних Конвенціях МОП про працю. Філія сприяє тендерній рівності у працевлаштуванні, в можливостях навчання, укладанні угод, в процесах замученості до господарської діяльності, жінки та чоловіки працюють на однакових умовах, отримують однакову заробітну плату за однакову виконану роботу..

На підприємстві розроблена програма конфіденційних та ефективних заходів для сповіщення про сексуальні домагання і дискримінацією за гендерними ознаками, сімейним станом, батьківством або сексуальною орієнтацією та їх усунення.

Підприємство дотримується правил гігієни праці працівників від професійних загроз безпеці та здоров'ю, дотримання правил з охорони праці та техніки безпеки.

Філією «Коростишівське лісове господарство» було проведено оцінку впливу на довкілля планової діяльності «Спеціальне використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісу»

Звіт оцінки впливу на довкілля (реєстраційній номер справи про оцінку впливу на

довкілля планової діяльності) - 20191224904 ДП «Коростишівське лісове господарство».
ДП «Попільнянське лісове господарство» - 20198214360

Дотримуючись процедури проведення оцінки впливу на довкілля філія (ДП «Коростишівський лісгосп», ДП «Попільнянський лісгосп») отримало відповідні висновки з оцінки впливу на довкілля.

Відповідно до висновків з оцінки впливу на довкілля на філію для планової діяльності встановлюються умови використання територій та природних ресурсів під час провадження планової діяльності, розроблено план після проектного моніторингу.

Оцінка впливу на навколишнє природне середовище (ОВНС) проводиться з урахуванням обсягів і інтенсивності лісгосподарських заходів, а також унікальності задіяних ресурсів.

ОВНС проводиться до початку будь яких заходів і скрадається виявлення, аналізу, обліку прямих, побічних та інших наслідків на навколишнє середовище замінованої, господарської і іншої діяльності. Ця оцінка сприяє прийняттю екологічного і соціального управлінського рішення щодо реалізації запланованої діяльності з урахуванням екологічних наслідків і громадської думки, а також дає можливість розробити заходи по зменшенню впливу на довкілля.

Можливі наслідки на території філії, під час проведення господарської діяльності:

- при проведенні рубок головного користування на лісову підстилку та поверхню ґрунтів може здійснюватися вплив у вигляді механічного порушення ґрунту технікою, яка буде використовуватися під час лісозаготівлі;
- при проведенні робіт на лісосіках негативний вплив на водні об'єкти, а саме забруднення, засмічення та виснаження водних ресурсів або погіршення якості вод, порушення гідродинамічного режиму поверхневих та підземних вод;
- вплив на гідрологічний та гідрохімічний стани поверхневих водойм не передбачається;
- при реалізації планова діяльність буде впливати на біотопи та оселища, може призвести до пошкодження покриву, підліску, підросту, та молодняку, пошкодження дерев, зміни природного ареалу рослин;
- ведення планової діяльності може впливати на популяції та міграції тварин;
- змін мікроклімату в результаті планової діяльності не передбачається;
- розрахунковий не канцерогенний ризик для здоров'я населення при впливі забруднюючих речовин, що викидатимуться джерелами викидів підприємства, є допустимим, ймовірність виникнення шкідливих ефектів у населення надзвичайно мала;
- вплив шуму та вібрації на довкілля має тимчасовий, обмежений у просторі характер;
- у ході планової діяльності будуть утворюватися відходи.

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ПРОЦЕДУРИ ОВНС

- інформування прийнятих рішень: прийняті рішення (базуються на надійній достовірній інформації);
- відповідальність: чітко визначаються відповідальні особи (згідно наказу або розпорядженню по підприємству);
- відкрита консультація проводиться з усіма зацікавленими сторонами у відкритій формі ,
- в процесі приймають участь спеціалісти з певних питань, які дають конкретні висновки щодо оцінки впливу запланованих заходів на довкілля;
- альтернатива: розглядаються всі можливі альтернативи;
- пом'якшувальні заходи: розглядаються додаткові заходи, які понизять, або повністю усунуть негативний вплив і пом'якшують вплив запланованих дій;
- реалізація всіх етапів: ОВНС повинна розглядати всі етапи, від проектування до виконання та розгляд наслідків;

- проведення коригуючих дій: при виявленні невідповідностей в процесі роботи, застосовуються корегуючі дії, щодо їх виправлення

ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ПРОВЕДЕННЯ ОЦІНКИ НА НАВКОЛИШНЕ ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЗАПЛАНОВАНОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

В залежності від виду планової діяльності до проведення оцінки впливу на навколишнє природне середовище долучаються: головний лісничий, начальник лісового відділу, лісничі лісових дільниць, помічники лісничих, працівники лісового відділу філії.

Програми та види діяльності.

Права працівників, гігієні та безпеки праці, тендерної рівності.

Права працівників, гігієні та безпеки праці, гендерної рівності на підприємстві повністю гарантуються та виконуються на підставі основних наступних документів:

- Конституції України,
- Статуту підприємства,
- Колективного договору,
- Галузевої угоди,
- Штатного розпису,
- Посадових інструкцій,
- Положення про службу ОП,
- Конвенції МОП про працю, ратифікованих Україною (№в 29; 87; 98; 100; 105; 111; 138;182),
- Положення про гендерну політику підприємства.

Стосунки з громадами, місцевого економічного та соціального розвитку.

Зона діяльності філії розташована на території одинадцятьох територіальних громад: Коростишівської, Харитонівської, Старосілецької, Глубочицький, Радомишльський, Брусилівської, Андрушівської, Корнинської, Попільнянської, Червоненської, Квітневої, Ружинської, Вчорайшенської. Шляхом залучення цих громад, встановлено їхні права на землеволодіння, на доступ та використання лісових ресурсів та послуг екосистем, їхні звичаєві права та законні права і обов'язки, які застосовуються в межах одиниці господарювання.

До послуг з лісозаготівель, перевезення лісопродукції, проведення рубок догляду в молодняках, проведення догляду за лісовими культурами планується залучати працівників (крім штатних та тимчасових) на умовах трудових угод та договорів.

Фінансовим планом філії передбачено сплату всіх видів податків та рент відповідно до податкового законодавства.

Залучення зацікавлених сторін та вирішення спорів і скарг

Оскільки філія має державну форму власності та є користувачем земельних та лісових ресурсів, які є власністю держави, у разі виникнення спорів з питань статутного чи звичаєвого права, їх вирішення планується проводити відповідно до норм чинного законодавства, у тому числі й у судовому порядку із залученням вищих, контролюючих та правоохоронних органів.

Процес вирішення спорів регламентується Процедурою вирішення спорів з місцевими громадами до філії «Коростишівське лісове господарство» розміщеної у загальному доступі на сайті підприємства у мережі Інтернет.

У філії актуалізовано переліки зацікавлених сторін та тих, що зачеплені господарською діяльністю підприємства, відповідно до якого планується залучати до планування, різного роду обстежень та моніторингу.

Табл.16. Обсяги запроектованих основних видів робіт на 2023 рік та їх вплив на динаміку лісових земель

№ п/п	Назва запланованих на 2023 р. основних лісогосподарських заходів	Обсяги робіт	
		Одиниця вимірювання	Об'єм
1.	Суцільні рубки:		
	рубки головного користування	га / тис. м ^о	360/94,12
	санітарні	га / тис. м ^о	900, / 30,759
	рубки догляду за лісом	га / тис. м ^о	965/22,473
2.	Лісовідновлення:		230
	створення лісових культур	га	205
	природне поновлення	га	25
3.	Переведення у вкриті лісовою рослинністю землі:	га	550
	не зімкнуті лісові культури	га	500
	природне поновлення	га	50

Щорічні обсяги рубок головного користування проектуються згідно Наказу Міндовкілля України від 10.01.2023 року №15.

Санітарні рубання проводяться на основі матеріалів обстежень відповідно до Санітарних правил в лісах України №756 від 26.10.2016р.

Побічні лісові користування відповідно до Рішення про погодження лімітів на спеціальне використання лісових ресурсів під час заготівлі другорядних лісових матеріалів та здійснення побічних лісових користувань, на території області на 2023-2027 роки від 07.12.2022року.

Роботи проводяться з дотриманням «Методичних вказівок з відведення і таксації лісосік, видачі лісорубних квитків та огляду місць заготівлі деревини в лісах Державного агентства лісових ресурсів України» та «Інструкції проектування, технічного приймання, обліку та оцінки якості лісокультурних об'єктів»

Виконання запроектованих лісовпорядкуванням заходів в значній мірі буде сприяти підвищенню продуктивності лісів, покращенню санітарного стану деревостанів, посиленню захисних кліматорегулюючих функцій лісу, задоволення місцевих потреб в лісових матеріалах і паливі.

Опис і обґрунтування використання відповідної заготівельної техніки та устаткування.

Економічна діяльність підприємства ґрунтується на заготівлі і реалізації деревини від рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісів.

Рубка стиглого лісу - це збір лісового врожаю, що в лісівничій науці трактується як перша фаза лісовідновлення. Виходячи із конкретних умов зростання на ділянці, де проводяться вирубки стиглого лісу, в залежності від прийнятого рішення щодо лісовідновлення, планується застосовувати відповідну систему рубання.

Лісозаготівельні роботи плануються проводити способами, які виключають або обмежують негативний вплив на довкілля та лісовідновлення. На кожен лісосіку видається лісорубний квиток, який дає право на заготівлю деревини. У лісорубних квитках зазначається

спосіб рубки і очищення лісосіки, наявність підросту, насінників, ключових біотопів та об'єктів, які повинні бути збережені під час розробки лісосіки.

Лісосіки всіх видів рубок передаються підряднику в розробку по акту. На кожному лісосіку до початку її розробки складається технологічна карта, яка з врахуванням конкретних умов відображає лісівничі та організаційні вимоги до виконання робіт. Технологічна карта вміщує, зокрема, перелік підготовчих робіт, визначає схему розробки лісосіки з нанесення на ній виробничих об'єктів, устаткування, шляхів, волоків, способи виконання лісозаготівельних операцій (валка, обрубка сучків, розрізування стовбурів на сортименти, їх сортування і трелювання, штабелювання, навантаження і вивезення деревини, очищення місць рубок), черговість розробки пасік, передбачає заходи щодо охорони праці та природоохоронні заходи (запобігання ерозії ґрунтів, збереження ключових біотопів і об'єктів тощо). До технологічної карти додається Акт оцінки впливу запроєктованих заходів на навколишнє природне середовище, в якому відображені заплановані заходи щодо мінімізації негативного впливу на навколишнє природне середовище (Акт ОВНС).

Під час проведення підготовчих робіт на лісосіці та на відстані 50 метрів за межею лісосіки по її периметру, вздовж лісовозних доріг та діючих трелювальних шляхів, в радіусі 50 метрів від місць розміщення обігрівального приміщення, верхніх складів, місць розміщення техніки та паливно-мастильних матеріалів звальюють усі намічені небезпечні дерева.

Облаштовуються місця для обігріву та відпочинку, встановлюються знаки безпеки на стежках та дорогах, які проходять через лісосіку.

Підготовчі роботи проводить бригада, що виконує основні лісосічні операції.

Всі лісосічні роботи виконуються у відповідності з вимогами карти технологічного процесу розробки лісосік.

Чинники, які впливають на вибір лісозаготівельної техніки і обладнання наступні:

- технологія лісозаготівель, яка включаючи і спосіб заготівлі деревини (хлистовий чисортиментний),
- площа лісосіки,
- об'єм стовбура і запас деревини на лісосіці,
- розташування, ґрунти і рельєф,
- відстань трелювання і вивезення деревини,
- спосіб очищення лісосік від порубкових решток.

На підприємстві застосовується сортиментний спосіб заготівлі деревини, який дає змогу використовувати колісні трактори та машини.

Звальювання дерев, обрізування сучків, розрізання стовбурів на сортименти проводиться бензопилами Хускварна або Штиль.

Після розрізування стовбурів на сортименти проводиться їх трелювання тракторами різних модифікацій МТЗ - 80 та МТЗ-82 «Беларус», обладнаних кліщовим захватом.

Тип тракторів - колісні універсальні класу 1,4.

Марка двигуна тракторів МТЗ - 80 та МТЗ-82 - Д -240/ 243, двигуни дизельні чотирьохциліндрові чотирьохтактні з безпосереднім вприском і робочим об'ємом -4 75л та номінальною частотою обертів 2200 об/с.

Потужність МТЗ-80, кВт (к.с.) - 59,25 (80), МТЗ - 82, кВт (к.с.) - 60 (81).

Табл.17. Габарити, вага, ширина колії та витрати палива

Показники	Одиниця виміру	Трактори	
Габаритні розміри: довжина ширина висота	м	3,82	3,93
		1,97	1,97
		2,47	2,47
Дорожній просвіт (кліренс), мінімальний під заднім чоґтом	см	47	47
Конструктивна вага	тонна	3,00	3,20
Колія трактора регульована	см в межах	передні колеса 120 задні колеса 135	
Витрати палива	г/кВт год.	238 4- 7 літрів за год.	230 (від\220до260)

Ємкість паливного баку - 130л.

Фактичні витрати дизпалива на трелювання 1 куб. м деревини становлять 0,655 і масла І- 20 - 0,023 літрів.

Застосування на лісозаготівлях швидкохідних колісних тракторів, які оснащені різноманітним технологічним обладнанням, дає можливість трелювати і одночасно сортувати деревину по породах, сортиментах, розмірах, групах діаметрів, сортах тощо.

Трактори, які використовуються на підприємстві, характеризуються по відношенню до гусеничних тракторів кращою маневреністю та ергономікою, тобто є більш комфортними і пристосованими для використання. Але головне, що вони в меншій мірі впливають на ґрунтову поверхню і пошкодження підросту, кореневої системи ростучих дерев та надґрунтового покриву трав'яних і кущових рослин. По наших спостереженнях на суцільних рубках із збереженням підросту збереженість підросту достатньо висока. У місцях поодиноких проїздів колісної техніки дрібний підріст не зазнає особливих пошкоджень, а лише приминається до поверхні ґрунту.

Рубки головного користування проводяться як в хвойних так і в листяних деревостанах з загальним запасом деревини близько 222 м³/га, при середній площі лісосіки 1,7 га., і середньому об'ємі стовбура в корі близько 0,8 куб. м.

Рельєф лісосік рівнинний. По характеру ґрунтоутворюючих відкладів на території лісгоспу найбільше розповсюджені дерново-підзолисті ґрунти, за механічним складом це піщані, супіщані та суглинисті, на яких багаторазовий прохідтехніки по одному сліду (волоку) навіть після літніх опадів не впливає на прохідність і не призводить до значного пошкодження ґрунту. Такі лісосіки можливо освоювати протягом року.

Наступними за величиною розповсюдження є сірі лісові та підзолисті ґрунти.

В Акті обстеження лісосік для кожної лісосіки вказується сезон заготівлі. На основі Акту обстеження проводиться розподіл лісосічного фонду на зони літньої і зимової заготівлі і вивозки.

На лісосічних роботах впроваджена бригадна форма праці. Бригада виконує весь комплекс робіт від звалювання до очистки лісосіки від порубкових залишків. Виконану роботу

приймає лісничий даного лісництва. Крім того лісничий веде електронний облік деревини, займається відпуском деревини та складає звіт про рух лісопродукції.

Одночасно із заготівлею деревини та після її закінчення проводиться очищення лісосіки від порубкових залишків.

Очищення лісосік від порубочних залишків проводиться шляхом збирання порубкових решток у купи та вали для перегнивання в місці збирання,

Обґрунтування розміру обсягів заготівлі деревини та НДЛП

Розрахункова лісосіка - щорічна, науково обґрунтована норма заготівлі деревини в порядку рубок головного користування, яка обраховується та затверджується для кожного власника, постійного користувача лісами по категоріях лісів в розрізі порід, виходячи з принципів безперервності використання лісових ресурсів.

Обсяги запроектованої заготівлі ліквідної деревини, 141,44 тис. м³, із якої 35,5 тис. м³- рубки догляду з лісом. Рубки пов'язані з веденням лісового господарства виконуються в межах розрахункової лісосіки.

Виконання запроектованих лісовпорядкуванням заходів в значній мірі буде сприяти підвищенню продуктивності лісів, покращенню санітарного стану деревостанів, посиленню захисних кліматорегулюючих функцій лісу, задоволення місцевих потреб в лісових матеріалах і паливі.

В цілому на кінець нинішнього ревізійного періоду (до початку наступного ревізійного періоду) значні зміни в загальній структурі лісового фонду не відбудуться. Одночасно, як результат рубок формування та оздоровлення лісів, пройдуть позитивні зміни в породному складі лісового фонду у частці насаджень штучного походження.

Діяльність підприємства на забруднених радіонуклідами територіях, з урахуванням рівня їх забрудненості.

Територія філії знаходиться в 3 зоні радіоактивного забруднення зі щільністю забруднення 1,1-2Кі/км². Площа забруднення складає 24810,3 га, в т.ч. по лісництвам Дубовецьке -4731,7га, Івницьке – 4663,6га, Коростишівське – 4936,5 га, Кропивнянське – 6165,4 га, Смолівське – 6313,1 га.

Заходи із збереження та/або відновлення рідкісних видів та видів, що перебувають під загрозою, та оселищ.

Заходи із збереження рідкісних видів та тих, що перебувають під загрозою проводяться у відповідності до :

- охоронних зобов'язань по ПЗФ;
- наказ «Про особливості відведення лісосік та дотримання вимог лісової сертифікації за схемою ЛЮР при проведенні рубок»

В межах площ ОЗЛД обмежене господарювання згідно законодавства.

Обов'язковим є проведення обстеження земельних лісових ділянок при відводах і таксації лісосік головного користування та рубок поліпшення якісного складу лісів.

При виявленні, виділяються ключові біотопи і об'єкти біорізноманіття, згідно переліку ключових біотопів та об'єктів біорізноманіття та їх опису. Проведення картування місць зростання та мешкання популяцій рідкісних та зникаючих видів флори і фауни для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності.

При лісозаготівлях враховуються календарні строки проведення заходів (режиму тиші) та безпечних для довкілля технологічних процесів, режиму охорони.

Контроль лісництв за дотриманням працівниками під час виконання лісогосподарських

заходів, природоохоронних вимог. Проведення рейдів лісовою охороною.

Проводиться інформування громадськості та зацікавлених сторін про наявність рідкісних видів та видів, що перебувають під загрозою, та оселищ, встановлених режимів охорони.

Залучення зацікавлених сторін та науковців до виявлення і рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин.

Табл.18. План виявлення і взяття під охорону рідкісних і зникаючих видів рослин і тварин».

№ п/п	Назва заходу щодо виявлення та взяття під охорону рідкісних і зникаючих видів	Заходи щодо охорони рідкісних і зникаючих видів	Хто проводить
1	Створення об'єктів пддно - Заповідного фонду (ПЗФ) в місцях зростання або мешкання рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин, значимих на регіональному рівні	Рубки не проводяться, охорона держлісфонду	Спеціалісти філії. Зацікавлені сторони
2	Проведення науковцями Поліського філіалу Українського ордена «Знак пошани» науково-дослідного інституту лісового господарства	Створення охоронних зон	Науковці
3	Проведення обстеження земельних лісових ділянок при відводах і таксації лісосік рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісів - протягом 2023 року. При виявленні, ключові біотопи біорізноманіття, ключових біотопів виділяються і об'єкти згідно переліку та об'єктів біорізноманіття та їх опису	Збереження ключових біотопів і об'єктів і біорізноманіття.	Спеціалісти філії, лісничі, зацікавлені сторони
4	Проведення картування місць зростання та мешкання популяцій рідкісних та зникаючих видів флори і фауни для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності	На картах-схемах по лісництвах наносяться рідкісні та зникаючі види і біотопи	Спеціалісти філії, лісничі.
5	Залучення зацікавлених сторін та науковців до виявлення рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин та встановлення режиму охорони		Адміністрація філії

На території лісонасаджень філії виявлені рідкісні і зникаючі види фауни і флори, які охороняються згідно законодавства і висновку з оцінки впливу на довкілля у межах місць їх поширення. Також виділені охоронні зони місць поширення вказаних нижче видів флори і фауни.

Табл.19. Список тварин, занесених до Червоної книги України в межах філії

Назва виду українською мовою	Назва виду латинською мовою
Сова бородата	<i>Strix nebulosa</i>
Сич волохатий	<i>Aegolius funereus</i>
Сичик горобець	<i>Glaucidium passerinum</i>
Дятел білоспиний	<i>Dendrocopos leucotos</i>
Видра річкова	<i>Lutra lutra</i>
Горностай	<i>Mustela erminea</i>
Норка європейська.	<i>Mustela lutreola</i>
Зміїд	<i>Circaetus gallicus</i>
Чапля сіра	<i>Lucanus cervus</i>
Кажан пізній	<i>Eptesicus serotinus</i>
Коршун	<i>Milvus migron</i>
Тхір лісовий	<i>Mustela putorius</i>
Гадюка лісова	<i>Vipera berus</i>

Табл.20. Список рослин, занесених до Червоної книги України в межах філії

Цибля ведмежа	<i>Allium ursinum</i> L.
Сон черніючий	<i>Anemone patens</i>
Лабарія легеноподібна	<i>Lobaria pulmonaria</i>
Зозульки (Пальчатокорінник) м'ясочервоні	<i>Dactylorhiza incarnata</i> (L.) Soo
Зозульки травневі	<i>Dactylorhiza majalis</i> (Rchb.) P.F.Huist & Summerh
Коручка черемковидна	<i>Epipactis atrorubens</i> (Hoffm ex Bernk) Schult
Коручка болотна	<i>Epipactis palustris</i>
Коручка темно-червона	<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Ciant
Гаглопорус пахучий	<i>Haploporus odoratus</i>
Лілія лісова	<i>Lilium martagon</i> L.
Осока затінкова	<i>Carex umbrosa</i>
Булатка дволиста	<i>Cephalanthera longifolia</i>
Любка дволиста	<i>Platanthera bifolia</i> (L.) Rich
Шейхцерія болотна	<i>Scheuchzeria palustris</i>
Баранець звичайний	<i>Huperzia selago</i>
Плаун колючий	<i>Lycopodium annotinum</i>
Діфазіаструм сплюснутий	<i>Diphysastrum complanatum</i>
Ліподієла заплавна	<i>Lycopodiella inundata</i> (L.) Holub
Сфагнум тоненький	<i>Sphagnum tenellum</i> (Brid.) Pers. ex Brid
Сфагнум вольфа	<i>Sphagnum wulfianum</i>
Сфагнум блискучий	<i>Sphagnum plumulosum</i> Röhl
Меззія тригранна	<i>Meesia triquetra</i> (L. ex Jolycl.) Angstr

Охорона видів рослин і грибів занесених до списку, на державному рівні забезпечує шляхом заходів:

- установка особливого правового статусу, заборона або обмеження їх використання;
- врахування вимог щодо їх охорони під час розробки нормативних актів місцевого рівня;
- системна робота щодо виявлення місць їх зростання, проведення постійного спостереження за станом популяцій, пріоритетного створення на територіях, де вони зростають системи заповідних та інших об'єктів, що особливо охороняються;

- урахування спеціальних вимог щодо охорони під час розміщення продуктивних сил, ведення господарської діяльності, вирішенні питань відведення земельних ділянок, розробки проектної та проектно-планувальної документації, екологічної експертизи.

Водних об'єктів і узбережних зон.

- Утримування площадки для миття техніки ,в належному стані.
- Забезпечення наявності достатньої кількості абсорбентів для видалення проливів нафтопродуктів в разі їх утворення.
- Напрямок трельовання, проведення борозен під час підготовки ґрунту чи створенні мінералізованих смуг, розміщується вздовж схилів.
- Дотримання режиму охорони при плануванні рубок (рубки головного користування заборонені).

Ландшафтної сполученості, включно із еко-коридорами.

В межах планованої діяльності простягалась Смарагдова мережа, де зосереджена значна більшість оселищ, що належать до Бернської Конвенції

Природні оселища (біотопи) Бернської Конвенції були виявлені в межах семи структурних підрозділів філії «Коростишівське лісове господарство», а зокрема Дубовецького, Івницького, Корниського, Коростишівського, Кропивнянського, Смолівського та Ходорківського лісництв. Самі оселища займають незначні площі і розташовані переважно в межах об'єктів природно-заповідного фонду, де рубки не проводяться.

В зв'язку з цим планова діяльність філії «Коростишівське лісове господарство» не буде негативно впливати на Природні оселища (біотопи) Бернської Конвенції, так як рубки головного користування не перевищують допустимих екологічних норм та проводяться у відповідності до чинного законодавства із максимальним збереженням та відтворенням біогеоценозів.

Визнаних послуг екосистем,

Не заявляю екосистемні послуги в сфері дії сертифікату.

Репрезентативних ділянок.

Відповідно встановленого режиму охорони, заплановано тільки різні види моніторингу.

Особливих цінностей для збереження.

Основними господарськими заходами, що заплановані в ОЦЗ є:

- Рубки догляду.
- Вибіркові санітарні рубки.
- Протипожежні заходи.
- Лісовідновні рубки
- Сприяння природному поновленню.

Особливостями проведення лісгосподарських заходів в ОЦЗ є:

- Під час проведення рубок догляду зберігається природне поновлення цінних видів, особливо коли йому загрожує небезпека витіснення іншими видами.
- Методи та способи проведення рубок догляду мають забезпечувати мінімальне порушення лісового середовища й дерев що залишаються, тому інтенсивність рубок догляду за лісом знижено

Табл.21. План виявлення і взяття під охорону особливих цінностей для збереження (ОЦЗ)

№ н/н	Назва заходу щодо виявлення та Взяття під охорону особливо цінних для збереження лісів.	Заходи щодо охорони особливо-цінних для збереження лісів.	Хто проводить
1	Проведення консультацій з зацікавленими сторонами що до визначення розташування відтворювальних ділянок мисливських господарств на території філії.	Оголошення «режиму тиші» та обмеження господарської діяльності в період з 01.04.по 15.06.	Спеціалісти філії зацікавлені сторони
2	З метою збереження біорізноманіття, продовжувати виявляти ліси високий природоохоронної цінності та залишати ключові біотопи і об'єкти при проведенні лісосічних робіт.	Ідентифікація ОЦЗ та встановлення режиму охорони	Спеціалісти філії, зацікавлені сторони
3	Проведення обстеження земельних лісових ділянок при проведенні безперервного лісовпорядкування, відводах і таксації лісосік рубок головного користування та рубок формвання і оздоровлення лісів протягом року). При виявленні, виділяються ОЦЗ.	Ідентифікація ОЦЗ та встановлення режиму охорони	Спеціалісти філії, лісничі, зацікавлені сторони
4	Проведення картування ОЦЗ для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності;	На картах-схемах по лісництвах наносяться ОЦЗ	Спеціалісти філії, лісничі лісництв
5	Залучення зацікавлених сторін		Адміністрації

Площі лісів високої природоохоронної цінності, що охороняються

На території філії «Коростишівське лісове господарство» виділені і охороняються особливо цінні для збереження ліси (ОЦЗ), загальна площа яких складає 29651,9 га, на яких щорічно проводиться моніторинг стану. Площі ділянок ОЦЗ в розрізі особливих цінностей для збереження приведено нижче:

ОЦЗ 1 - Видове різноманіття. Концентрації біологічного різноманіття, включно з ендемічними, рідкісними видами і видами, що перебувають під загрозою, або зникають, які є істотними на світовому, регіональному або національному рівнях 1047,81 га.

ОЦЗ 2 — Екосистеми та їхні мозаїки ландшафтного рівня. Цілісні лісові ландшафти, великі екосистеми ландшафтного рівня та мозаїки екосистем, які є істотними на світовому, регіональному або національному рівнях та містять життєздатні популяції переважної більшості природно притаманних їм видів, з природними структурами їх розповсюдження та рясності. Відсутні

ОЦЗ 3 - Екосистеми та оселища. Рідкісні й таш, що ,перебувають під загрозою або зникають екосистеми, оселища або рефугіуми. Площа 27425,5 га

ОЦЗ 4 - Критичні послуги екосистем. Основні послуги екосистем у критичних ситуаціях, включно із захистом водозборів і запобіганням ерозії вразливих ґрунтів і схилів – 2669,3 га.

ОЦЗ 5 - Потреби громади. Ділянки та ресурси, визначальні для задоволення основних потреб місцевих громад або тубільних народів (наприклад, у засобах для існування, лікування, харчування, забезпечення водою), визначені шляхом залучення цих громад або тубільних народів. Відсутні

ОЦЗ 6 - Культурні цінності. Ділянки, ресурси, оселища та ландшафти світового або національного культурного, археологічного або історичного значення та/або критичної культурної, екологічної, економічної чи релігійної/священної важливості для традиційних культур місцевих громад або тубільних народів, визначені шляхом залучення цих місцевих громад або тубільних народів – 28,5 га.

Підприємство визначає та вживає ефективних заходів із запобігання негативним впливам

господарської діяльності на цінності довкілля, пом'якшує та виправляє ті впливи, що стаються, пропорційно до їх масштабу, інтенсивності та ризику.

У філії виділені репрезентативні ділянки, які виділялися пропорційно до розрізу категорій земель по підприємству. Заходи з їх охорони та відновлення, у т.ч. й у плантаціях, є пропорційними до охоронного статусу та цінності таких екосистем на ландшафтному рівні, а також масштабу, інтенсивності та ризику господарської діяльності.

Заходи з оцінювання, запобігання та пом'якшення негативних впливів господарської діяльності на:

Цінності довкілля:

Акт обстеження даної ділянки, в якому вказані заплановані заходи щодо мінімізації негативного впливу рубки на навколишнє природне середовищі (ОВНС).

Охоронні зобов'язання;

Положення про об'єкти ПЗФ;

Закон про природно-заповідний фонд України;

Висновок з оцінки впливу на довкілля планової діяльності підприємства;

Звіт з науково-дослідної роботи за результатами після проектного моніторингу впливу на довкілля при спеціальному використанні лісових ресурсів у порядку проведення суцільних рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісу;

Планування рубок формування і оздоровлення лісів проводить із залучення фахівців лісозахисту і ліспроєкту;

Дотримання Процедури системи моніторингу виконання запланованих видів діяльності та завдань для філії «Коростишівське лісове господарство» ДП «Ліси України».

Задекларовані послуги екосистем:

Не заявляю екосистемні послуги в сфері дії сертифікату.

Соціальні цінності:

- Профспілка,
- Гендерна рівність,
- Співпраця з причетними і зацікавленими сторонами.

Опис програми моніторингу

Приріст та обсяги заготовленої деревини. Цінності довкілля. Вплив господарської діяльності.

Забезпечує:

- система базового і безперервного лісовпорядкування;
- система ЕОД;
- дотримання Процедури системи моніторингу виконання запланованих видів діяльності та завдань для філії «Коростишівське лісове господарство» ДП «Ліси України»;
- післяпроектного моніторингу впливу на довкілля при спеціальному використанні лісових ресурсів у порядку проведення суцільних рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісу;
- методичні вказівки з відведення і таксації лісосік, видачі лісорубних квитків та огляду місць заготівлі деревини в лісах Держкомлісгоспу;
- планування рубок формування і оздоровлення лісів проводить із залучення фахівців лісозахисту і ліспроєкту;
- висновок з оцінки впливу на довкілля планової діяльності підприємства;

Дотримання вимог:

- охоронних зобов'язань;
- положення про об'єкти ПЗФ;

Інші законодавчі і нормативні документи що регламентують окремі аспекти лісгосподарської діяльності: виробничо-фінансовий план, ЛГ-10, - ЗЛГ та інші

Задекларовані послуги екосистем:

Не заявляю еко системні послуги в сфері дії сертифікату.

Особливих цінностей для збереження.

Моніторинг ОЦЗ проводиться на підприємстві щорічно спеціалістами філії за участі всіх зацікавлених сторін. В ході моніторингу оцінюється ефективність заходів із збереження або поліпшення ОЦЗ та їх стан.

Під час проведення моніторингових досліджень до консультацій залучаються представники державних органів охорони навколишнього природного середовища, науково-дослідних установ, громадських і природоохоронних неурядових організацій, місцеві та запрошені експерти різних профілів (екологи, ботаніки, зоологи, соціологи, тощо), представники місцевих громад, інші зацікавлені сторони.

Дані моніторингу записуються та зберігаються в централізованій базі даних, оскільки це зручно для аналізу довгострокових тенденцій щодо ОЦЗ. Проте моніторинг конкретних ОЦЗ не завжди виявляє причину спостережуваних змін у ОЦЗ.

Оперативний моніторинг.

Включаючи виявлення та запобігання будь-якій незаконній діяльності в межах ідентифікованих ОЦЗТ, лісопатологічний моніторинг, моніторинг проведення господарських заходів, будівництва доріг, поводження з відходами, дотримання мети ОЦЗТ тощо. Оперативний моніторинг має проводитися досить часто, щоб виявити проблемні зони, за якими буде продовжено більш цілеспрямований моніторинг.1

Методи оперативного моніторингу:

- патрулювання лісів силами лісової охорони;
- лісопатологічні обстеження;
- приймання виконаних робіт, тощо.

Моніторинг збереження ОЦЗ.

Моніторинг збереження ОЦЗ спрямований на оцінку того, чи досягаються цілі, визначені в плані господарювання, а також чи ефективними для збереження ОЦЗ є господарські заходи. На відміну від оперативного моніторингу увага зосереджена на моніторингу стану ОЦЗ. Дані, зібрані під час цього моніторингу, можуть бути доповнені даними оперативного моніторингу або супутніх спостережень.

Методи моніторингу збереження ОЦЗ: обстеження популяцій видів, що охороняються; обстеження оселищ; обстеження пралісів і старовікових лісів; обстеження генетичних резерватів; обстеження рослинності (дослідження індикаторних видів, вимірювання структури рослинності) - для ОЦЗ 1 і ОЦЗ 3; моніторинг ерозії ґрунтів; моніторинг рівнів седиментації води у природних водоймах; обстеження структури рослинності, ключової для запобігання ерозії (стан деревного та надґрунтового покриву) - для ОЦЗ 4; інтерв'ю із зацікавленими сторонами для визначення того, чи збережено цінність ОЦЗТ - для ОЦЗ 6.

Моніторинг загроз

Під час моніторингу відстежуються внутрішні та зовнішні загрози для ОЦЗ, виявлені під час процесу первинної оцінки загроз та оцінюється, чи виникли нові загрози. Моніторинг загроз включаючи цілеспрямований моніторинг індикаторів загрози (наприклад, моніторинг якості води) на ОЦЗТ, загрози, додатково зафіксовані під час оперативного моніторингу (наприклад, виявлення спалаху ентомошкідників під час лісопатологічного моніторингу) та

інтерв'ю із зацікавленими сторонами (місцеві громади, органи місцевого самоврядування, НУО, тощо) та експертами.

Методи моніторингу загроз: аналіз результатів патрулювання лісів силами лісової охорони (зокрема, динаміка незаконних рубок) та результатів лісопатологічних обстежень (динаміка розвитку шкідників та хвороб лісу); аналіз оперативного моніторингу за станом лісів; моніторинг інвазійних видів; аналіз частоти злив та повеней, тощо.

Відповідальні за проведення моніторингу ОПЗ

Загальну відповідальність за реалізацію програми моніторингу несе головний лісничий філії, який забезпечує належний збір та аналіз даних, також використання результатів для адаптивного ведення господарства.

Відповідальними за проведення оперативного моніторингу є лісова охорона підприємства (патрулювання лісів), інженери з охорони і захисту лісу (лісопатологічні обстеження), лісничі (приймання виконаних робіт).

Відповідальними за проведення моніторингу збереження є співробітники відділу лісового господарства, які проводять вчасні спостереження, а також координують діяльність зацікавлених сторін та експертів, залучених до моніторингу збереження ОЦЗ. Моніторинг збереження ОЦЗ також проводиться співробітниками лісництв.

Відповідальними за проведення моніторингу загроз є співробітники відділу лісового господарства, діяльність яких координується головним лісничим.

Залучення зацікавлених сторін та експертів

Моніторинг ОЦЗ здійснюється як співробітниками і підприємства, так і зацікавленими сторонами та експертами.

До оперативного моніторингу залучаються представники правоохоронних органів (патрулювання лісів разом із лісовою охороною), спеціалісти Укрлісозахисту (лісопатологічні обстеження), інспектори Держекоінспекції (перевірка дотримання природоохоронного законодавства).

До моніторингу збереження ОЦЗ залучаються спеціалісти відокремлених підрозділів (дотримання режиму збереження та стану генетичних резерватів) фахові екологи, ботаніки, зоологи (моніторинг стану ОЦЗ 1 і 3), інспектори Держекоінспекції (дотримання режиму збереження та стану об'єктів ПЗФ та територій Смарагдової мережі).

Моніторинг ОЦЗ 6 завжди має враховувати результати консультацій з представниками місцевих громад.

Карти з нанесеними природними ресурсами і зонування землекористування на одиниці господарювання.

В зв'язку з військовим станом картографічні матеріали можуть бути надані окремо за запитом в загальний доступ не викладається.

Головний лісничий:

Сергій СТЕПАНЧУК